

Bạn có thể tận hưởng lễ hội ngay từ lần đầu tiên! Sức hút của lễ hội Kofu Ebisu-ko và những điều cần biết khi khiêng kiệu thần (omikoshi)

Kofu Ebisu-ko là lễ hội tiêu biểu của mùa thu ở Kofu, nơi thờ Ebisu-sama – vị thần mang lại may mắn và thịnh vượng trong kinh doanh. Mỗi năm vào khoảng giữa tháng 11, những chiếc kiệu thần (omikoshi) sẽ diễu hành từ khu vực ga Kofu đến khu phố mua sắm trung tâm, tiếng hô vang đầy khí thế vang khắp phố phường, khiến cả thành phố tràn ngập không khí sôi động.

Những động tác mạnh mẽ cùng tiếng hô của những người khiêng kiệu tạo nên cảnh tượng vô cùng ấn tượng chỉ cần đứng xem cũng đã thấy hào hứng. Hơn nữa, nếu tự mình thử khiêng omikoshi, bạn sẽ cảm nhận rõ rệt sức nóng và sự phấn khích của lễ hội – một trải nghiệm khó quên.

Lần này, chúng tôi đã trò chuyện với ông Kenji Saegusa, hội trưởng của “Okabe Mikoshi-kai Tengu Mutsumi”, người đã nhiều năm góp phần phát triển văn hóa khiêng kiệu thần tại tỉnh Yamanashi. Ông chia sẻ về sức hấp dẫn của lễ hội Kofu Ebisu-ko, cũng như các phép tắc và điểm cần lưu ý để ngay cả người tham gia lần đầu cũng có thể yên tâm tận hưởng.

Nếu bạn đang muốn thử khiêng omikoshi, hãy tham khảo những thông tin dưới đây.

Mục lục

Sức hút của lễ hội Kofu Ebisu-ko và kiệu thần

Người mới tham gia có thể khiêng không? Nghi thức và tâm thế khi khiêng kiệu
Nên bắt đầu từ đâu?

4 điều cần chuẩn bị về tâm thế khi khiêng kiệu

Những phép tắc mà cả người khiêng và người xem đều nên tuân thủ

Lễ hội – nơi kết nối con người và văn hóa

〈Ghi chú những điểm quan trọng cho người tham gia lần đầu〉

Sức hút của lễ hội Kofu Ebisu-ko và kiệu thần là gì?

Kiệu thần có ý nghĩa gì?

Hội trưởng Saegusa:

Nói ngắn gọn thì **omikoshi** là phương tiện để thần linh ngự. Nó có hình dạng giống như một ngôi điện thờ thu nhỏ, và người ta tin rằng thần sẽ ngồi trên đó đi khắp khu vực. Trong quá trình di chuyển, thần sẽ hấp thụ những tai ương, xui rủi và bảo vệ cộng đồng địa phương.

Trong các lễ hội, việc mọi người cùng đồng thanh hô khẩu hiệu và khiêng **omikoshi** chính là điểm nhấn lớn nhất. Có thể nói đây chính là **sự kiện chính của lễ hội**

Lễ hội Kofu Ebisu-ko là gì?

Hội trưởng Saegusa:

Ebisu-ko là lễ hội thờ Ebisu-sama, vị thần mang lại sự thịnh vượng trong kinh doanh. Vì vậy, một đặc điểm của lễ hội này là có rất nhiều người làm kinh doanh tham gia. Tại Kofu Ebisu-ko, có hai kiệu thần được khiêng: Một kiệu thờ Ebisu-sama và một kiệu thờ thủy tinh (crystal). Mỗi kiệu sẽ được khoảng 30–50 người cùng khiêng. Kofu Ebisu-ko cũng được biết đến trên toàn quốc là một trong những lễ rước kiệu diễn ra khá muộn trong năm. Vì vậy, **nhiều hội khiêng kiệu từ các tỉnh khác sẽ tụ họp về Kofu để tham gia như lần khiêng kiệu cuối cùng của năm**. Người tham gia đến từ rất nhiều nơi như: Tokyo, Kanagawa, Gunma, Saitama, Shizuoka, Nagano, Kyoto... thực sự là rất nhiều vùng khác nhau.

Người phỏng vấn:

Nếu có nhiều người từ khắp nơi trên cả nước tụ họp như vậy, chắc hẳn không khí trong ngày lễ sẽ rất sôi động

Ông Kenji Saegusa, hội trưởng của “Okabe Mikoshi-kai Tengu Mutsumi” đã cho chúng tôi xem kiệu thần

—**Đối với ông Saegusa, lễ hội Kofu Ebisu-ko có ý nghĩa như thế nào?**

Hội trưởng Saegusa:

Khi chúng tôi còn nhỏ, cả thành phố Kofu giống như đang ở trong không khí lễ hội. Khắp nơi đều có các đợt giảm giá và **người ta tụ tập đông đến mức có cảm giác như toàn bộ người dân tỉnh Yamanashi đều đang có mặt ở đó**. Từ ga Kofu kéo dài suốt một đoạn là các gian hàng lễ hội (yatai) san sát nhau, vô cùng náo nhiệt.

Đây là một lễ hội thu hút cả người từ khắp nơi trên cả nước, rất sôi động và tràn đầy sức sống.

Đến nay đã hơn 25 năm kể từ khi tôi bắt đầu khiêng kiệu trong lễ hội Ebisu-ko và dần dần tôi cũng tham gia hỗ trợ công tác tổ chức, vận hành kiệu thần như hiện nay.

Người phỏng vấn:

Đúng là những hội khiêng kiệu trong tỉnh Yamanashi như hội của ông Saegusa đang chính là những người gìn giữ và duy trì văn hóa kiệu thần của Yamanashi

Người mới cũng có thể khiêng kiệu? Những phép tắc và tâm thế khi khiêng omikoshi

Trước tiên nên làm gì?

—**Nếu nghĩ “mình cũng muốn thử khiêng” thì nên bắt đầu từ đâu?**

Hội trưởng Saegusa:

Nếu muốn tham gia khiêng kiệu, trước hết hãy liên hệ và trao đổi với hội khu phố (chokai) hoặc hội khiêng kiệu (mikoshi-kai) đang phụ trách chiếc kiệu đó. Nếu không biết thông tin liên lạc, bạn có thể kiểm tra SNS của hội khu phố, hội mikoshi hoặc bảng thông báo trong khu dân cư, vì trước lễ hội thường sẽ có thông báo tuyển người khiêng kiệu. Tuy nhiên, nếu hoàn toàn chưa quen biết mà liên lạc đột ngột, đôi khi phía bên kia cũng sẽ bối rối. Vì vậy, **tốt hơn hết là tạo mối quan hệ từ trước, chẳng hạn như: thường xuyên chào hỏi mọi người trong khu phố, quen mặt với người ở các cửa hàng mình hay ghé để nhờ họ giới thiệu giúp**. Như vậy thì việc tham gia sẽ dễ dàng hơn.

Ngoài ra, do phải chuẩn bị trước, các hội khu phố hoặc hội mikoshi thường muốn nắm số lượng người tham gia sớm. Vì vậy hãy trao đổi càng sớm càng tốt, muộn nhất là khoảng 1 tháng trước lễ hội.

—**Khi đã quyết định khiêng kiệu, điều gì cần biết trước tiên?**

Hội trưởng Saegusa:

Nguyên tắc cơ bản là tuân theo chỉ dẫn của hội khu phố hoặc hội mikoshi tổ chức kiệu đó. Khi khiêng kiệu, người mới sẽ được sắp xếp vị trí dưới sự hướng dẫn của những người có kinh nghiệm, vì vậy không nên tự ý chiếm vị trí của người khác.

—**Có điều gì cần chú ý khi khiêng kiệu không?**

Hội trưởng Saegusa:

Nếu mỗi người khiêng theo cách riêng của mình thì có thể dẫn đến tai nạn. Khiêng kiệu là hoạt động mang tính đồng đội, vì vậy tinh thần gắn kết với mọi người là điều cực kỳ quan trọng.

4 điều cần chuẩn bị về tâm thế khi khiêng kiệu

1. Giữ thanh đòn khiêng áp chặt vào vai
2. Hơi nghiêng người về phía trước khi khiêng sẽ giúp giảm áp lực lên xương đòn
3. Không chỉ dùng lực vai và tay, mà hãy dùng sức của chân và hông để nâng đỡ (nhắc nhẹ gót chân lên sẽ tốt hơn)
4. Quan trọng nhất: nếu mệt thì hãy rút ra nghỉ, đừng cố quá sức

Hội trưởng Saegusa trực tiếp hướng dẫn và minh họa cách khiêng kiệu thần

Khi thanh đòn khiêng đã đặt lên vai, bạn cần lên xuống cơ thể theo nhịp chuyên động lên xuống của kiệu. Nếu vai không áp sát chắc vào thanh đòn, thanh đòn sẽ liên tục đập vào vai và gây đau. Kiệu thần vốn khá nặng nhưng nếu để thanh đòn áp sát vào vai và **khiêng theo nhịp cùng mọi người thì sẽ không thấy đau và cũng không còn cảm nhận rõ trọng lượng nữa.**

Và điều quan trọng là đừng cố quá sức. Nếu cảm thấy mệt hoặc thấy khó chịu, đừng cố chịu đựng. Chỉ cần ra hiệu cho người phía trước hoặc phía sau rằng “tôi ra nhé” là bạn có thể rời khỏi hàng khiêng.

Khẩu hiệu khi khiêng kiệu: Chỉ cần hô to là “Không có đáp án đúng” thì bạn đã trở thành một phần của tập thể

——**Nếu không hiểu ngôn ngữ thì vẫn có thể tận hưởng được không?**

Hội trưởng Saegusa:

Lúc đầu, những người tham gia lần đầu hoặc người nước ngoài có thể cảm thấy khó hòa nhập hoặc không biết phải làm gì. Nhưng ngay cả khi không hiểu ngôn ngữ, **nếu bạn dùng cử chỉ hoặc hành động để thể hiện, mọi người vẫn sẽ hiểu rằng bạn muốn tham gia khiêng kiệu.** Những người xung quanh kiệu chắc chắn cũng sẽ giúp đỡ và chỉ chỗ cho bạn vào hàng khiêng, kiểu như “vào chỗ này đi”, “đứng ở đây nhé”.

Vì vậy tôi mong mọi người hãy dũng cảm thử tham gia. Ngoài ra, **khi khiêng kiệu, nếu hô khẩu hiệu (kakegoe) thì sẽ tạo ra cảm giác gắn kết. Ngay cả khi không hiểu ngôn ngữ, bạn vẫn có thể tận hưởng không khí đó.** Hô to khẩu hiệu cũng khiến tinh thần rất phấn khích và thoải mái.

Người phỏng vấn:

Có vẻ như chính vì mọi người kết nối bằng cảm xúc trước cả ngôn ngữ nên mới tạo ra được sự đồng điệu như vậy.

——**Có quy định sẵn khẩu hiệu không?**

Hội trưởng Saegusa:

Tùy từng địa phương mà có những khẩu hiệu khác nhau như “Wasshoi”, “Soiya”, “Seiya”, “Oisa”...

Tuy nhiên khi thực sự tham gia khiêng kiệu, tiếng hô sẽ tự nhiên bật ra nên như vậy là đủ rồi. Chỉ cần hô theo nhịp của mọi người xung quanh là được. Không cần quá lo lắng (trừ khi có quy định đặc biệt). Khi hô khẩu hiệu, không khí sẽ sôi động hơn và nhờ có tiếng hô, mọi người cũng dễ bắt nhịp và phối hợp với nhau hơn.

Người phỏng vấn:

Đúng là nhờ việc cùng hô to như vậy mà mọi người có thể tự nhiên hòa vào “vòng tròn” của lễ hội, đó cũng chính là sức hấp dẫn của việc khiêng kiệu thần.

Những phép tắc mà cả người khiêng và người xem đều nên tuân thủ

——**Có chỗ nào trên kiệu thần mà không được chạm vào không?**

Hội trưởng Saegusa:

Trong lễ hội Kofu Ebisu-ko, có hai loại kiệu thần: Một kiệu có Ebisu-sama ngự bên trong và một kiệu có tinh thể thạch anh (suisho) được đặt bên trong.

Tượng thần Ebisu và tinh thể trong kiệu thạch anh thì có thể chạm vào. Người ta nói rằng làm vậy sẽ mang lại may mắn và phúc lành. Tuy nhiên, **những vật trang trí của kiệu hoặc các lá bùa (ofuda)** – tức những vật đã được truyền linh khí của thần –

không được chạm vào. Ngoài lễ hội này, ở những lễ hội khác cũng có những quy định riêng. Ví dụ như kiệu thần của đền (miya-mikoshi) thì không được mở cánh cửa của điện thờ nhỏ trên kiệu. Vì mỗi lễ hội và mỗi địa phương có quy định khác nhau, nên nếu không chắc chắn thì tốt nhất hãy hỏi trước hội mikoshi hoặc ban tổ chức lễ hội.

Kiệu có tinh thể thạch anh - điểm nhấn của lễ hội Kofu Ebisu-ko

Có thể chạm vào viên thạch anh ở trung tâm. Tuyệt đối không được chạm vào các đồ trang trí của kiệu hay các lá bùa (ofuda) xung quanh

Tượng thần Ebisu cũng có thể được chạm vào

Tuy nhiên, không được phép chạm vào các lá bùa (ofuda)

—Có những điều gì tuyệt đối không nên làm?

Hội trưởng Saegusa:

Như tôi đã nói lúc nãy, **không được chạm vào các đồ trang trí của kiệu hay các lá bùa (ofuda) và cũng không được mở cánh cửa của kiệu thân**. Vì kiệu được xem là phương tiện của thần linh, nên tuyệt đối không được đối xử thô bạo. Khi khiêng kiệu cũng cần chú ý không lắc mạnh quá mức cần thiết hay không xử lý một cách cầu thả. Ngoài ra, **không nên uống quá nhiều rượu**. Trong lễ hội, rượu là điều khá quen thuộc nhưng việc khiêng kiệu đòi hỏi thể lực. Nếu tham gia trong tình trạng say rượu hoặc quá mệt thì sẽ rất nguy hiểm.

—Đối với người đến xem thì cần lưu ý điều gì?

Hội trưởng Saegusa:

Khi kiệu đang được khiêng, **không nên đến quá gần**. Nếu vô ý lại gần chỉ để chụp ảnh, **bạn có thể bị cuốn vào chuyển động của đoàn khiêng, dẫn đến tai nạn ngoài ý muốn**. Ngoài ra, **không nên chạy lên phía trước kiệu, vì điều đó cản trở đường di chuyển của đoàn rước**. Kiệu thân được xem là phương tiện của thần linh nên ở một số lễ hội có quan niệm rằng đứng ở vị trí cao hơn để nhìn xuống kiệu là bất kính. Tuy nhiên, có những người lớn tuổi không thể đến đền thường xuyên nên họ đứng ở tầng hai của nhà mình, chấp tay tiễn kiệu đi qua. Tôi cảm thấy trong hành động đó có sự thành tâm rất lớn. Vì vậy, nếu bạn có lòng kính trọng, thì theo tôi cũng không có vấn đề gì.

Lễ hội – nơi kết nối con người và văn hóa

—Trong vài năm gần đây có sự thay đổi nào không?

Hội trưởng Saegusa:

Gần đây, người nước ngoài, phụ nữ và trẻ em – những người khiêng kiệu trẻ tuổi – ngày càng nhiều hơn.

Khi trẻ em và thế hệ trẻ hứng thú tham gia, những truyền thống như lễ hội và kiệu thần sẽ được truyền lại cho thế hệ tiếp theo và nhờ đó, cả cộng đồng địa phương cũng trở nên sôi động hơn.

Hình ảnh người nước ngoài vui vẻ tham gia khiêng kiệu trong lễ hội Kofu Ebisu-ko

—Ông nhìn nhận vai trò của lễ hội như thế nào?

Hội trưởng Saegusa:

Đây là nơi để gặp lại bạn bè sau một năm và tôi hy vọng lễ hội có thể trở thành không gian để cả người Nhật và người nước ngoài giao lưu, cùng nhau tận hưởng. Thực tế thì thường có xu hướng người cùng quốc tịch tụ tập với nhau – ví dụ người Việt thì ở cùng người Việt, người Brazil thì ở cùng người Brazil. Người Nhật khi ra nước ngoài cũng có thể giống như vậy, thường tụ họp với người Nhật. Nhưng nếu có một nơi mà nhiều người từ nhiều nền văn hóa khác nhau cùng tụ tập, thì tự nhiên mọi người cũng sẽ có cơ hội giao lưu với những người từ các quốc gia khác.

Lễ hội Kofu Ebisu-ko – nơi mọi người vượt qua khác biệt thế hệ và xuất thân để tụ họp

—Cuối cùng, ông có lời nhắn nào dành cho những người tham gia lần đầu không?

Hội trưởng Saegusa:

Tôi mong mọi người hãy thử tham gia một cách thoải mái hơn. Kofu Ebisu-ko là một lễ hội rất dễ hòa nhập vì có rất nhiều người tham gia như người từ các tỉnh khác, người nước ngoài, v.v. Không chỉ riêng Kofu Ebisu-ko, tôi cũng hy vọng rằng sẽ có nhiều cơ hội hơn để mọi người tham gia vào các lễ hội ở chính khu vực mình đang sinh sống. Nếu có thể tham gia nhiều lễ hội khác nhau, mọi người sẽ tự mình truyền tải văn hóa Nhật Bản, đồng thời cùng nhau tận hưởng niềm vui của lễ hội. **Người không kiêu thường bị nghĩ là trông dữ dằn hoặc đáng sợ nhưng thực ra ai cũng rất thân thiện và vui vẻ. Vì vậy hãy mạnh dạn bắt chuyện nhé**

Những chiếc lồng đèn của hội Tengu Mutsumi được trưng bày tại nhà Hội trưởng Saegusa

Các hội mikoshi đang tiếp tục gìn giữ lễ hội tại từng địa phương

Người phỏng vấn:

Qua câu chuyện hôm nay, tôi cảm nhận được rằng lễ hội là một nơi quan trọng để kết nối con người với con người, và con người với văn hóa. Hy vọng rằng các lễ hội địa phương như Kofu Ebisu-ko sẽ mở rộng hơn nữa để nhiều người có thể tham gia và trở thành nơi mọi người giao lưu, tận hưởng lễ hội trong khi vẫn tôn trọng các quy tắc và phép tắc. Xin cảm ơn ông về những chia sẻ quý giá hôm nay.

〈Ghi nhớ nhanh cho người tham gia lần đầu〉

- ① **Cơ bản là làm theo hướng dẫn của ban tổ chức:** Nếu không hiểu điều gì hãy hỏi.
 - ② **Đừng cố quá sức:** Nếu mệt hoặc thấy khó khăn thì hãy rút ra nghỉ.
 - ③ **Khẩu hiệu chỉ cần hô theo mọi người:** Hô to sẽ dễ bắt nhịp và tạo cảm giác gắn kết.
 - ④ **Đối xử với kiệu thần một cách tôn kính:** Không chạm vào những chỗ bị cấm và không xử lý thô bạo.
 - ⑤ **Khi xem lễ hội, không nên đứng quá gần:** khi chụp ảnh cũng cần giữ khoảng cách để không cản trở người khiêng kiệu.
-

Hãy đọc thêm bài viết giới thiệu không khí náo nhiệt của kiệu thần tại lễ hội Kofu Ebisu-ko tháng 11 năm 2025

Bạn có muốn thử bước một bước và tham gia vào “vòng tròn mikoshi” không? Hãy cùng nhau chia sẻ niềm vui và cảm xúc của lễ hội! Let's enjoy おみこし! 🎉